การปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม
กรณีสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
กำหนดปรับปรุงตำแหน่ง
ของบุคลากรทางสาธารณสุขที่ไม่เท่าเทียมกัน

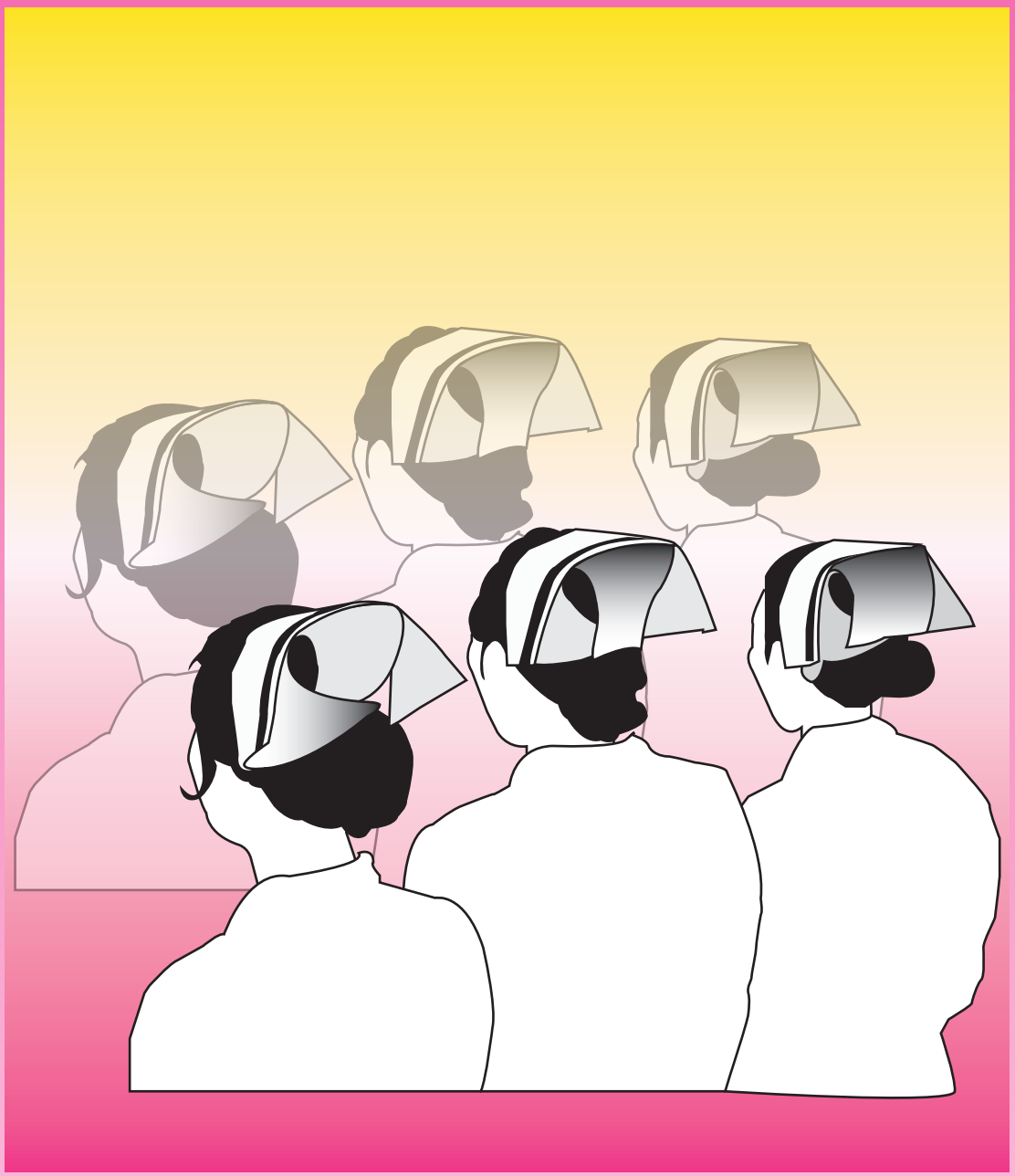

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

หนังสือชุด

สิทธิมนุษยชนด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม

เรื่อง

การปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม กรณีสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน กำหนดปรับปรุงตำแหน่ง ของบุคลากรทางสาธารณสุขที่ไม่เท่าเทียมกัน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

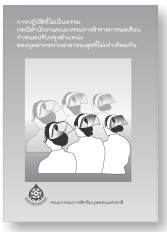

การปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม
กรณีสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
กำหนดปรับปรุงตำแหน่งของบุคลากรทางสาธารณสุขที่ไม่เท่าเทียมกัน

ISBN 978-616-7213-48-4
พิมพ์ครั้งที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘
จำนวนพิมพ์ ๑,๐๐๐ เล่ม

ที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม และฝ่ายเลขานุการ

ไพบูลย์	วราหะไพฑูรย์	*ประธานอนุกรรมการ*
เสริมเกียรติ	วรดิษฐ์	*รองประธานอนุกรรมการ คนที่ ๑*
ขจัดภัย	บุรุษพัฒน์	*รองประธานอนุกรรมการ คนที่ ๒*
วิจิตร	วิชัยสาร	*รองประธานอนุกรรมการ คนที่ ๓*
ขนิษฐา	โตโพธิ์ไทย	*อนุกรรมการ*
สาโรช	นักเบศร์	*อนุกรรมการ*
อำนาจ	คลังพหล	*อนุกรรมการ*
อิทธิกร	ขำเดช	*อนุกรรมการ*
วรเทพ	สกุลพิชัยรัตน์	*อนุกรรมการ*
ลดาพร	เผ่าเหลืองทอง	*อนุกรรมการและเลขานุการ*
กชามาศ	ฐาปนโสภณ	*ผู้ช่วยเลขานุการ*
มณีรัตน์	อ่อนบุญ	*ผู้ช่วยเลขานุการ*
สุทธิพงษ์	ปราบปราม	*ผู้ช่วยเลขานุการ*
ณพงศ์	มาลีหอม	*เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชน*
ไอริณ	นาคปานเสือ	*งานธุรการด้านการสืบสวนและตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน*

ผู้จัดทำ กชามาศ ฐาปนโสภณ

ออกแบบปก ประพาส สาริกานนท์ *นักวิชาการสิทธิมนุษยชนชำนาญการ*

ภาพประกอบ ณัฐพงษ์ คล่องแคล่ว *เจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์*

พิสูจน์อักษร เจษฎา ไชยคุปต์

จัดพิมพ์โดย **สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ**
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ และ ๗
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๓๘๐๐ ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๐๐ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๗๕ สายด่วนร้องเรียน ๑๓๗๗
Email: help@nhrc.or.th ข้อมูลเพิ่มเติม www.nhrc.or.th

พิมพ์ที่ **สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา**
ถนนสามเสน แขวงวชิรพยาบาล เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๑ ๓๓๑๓, ๐ ๒๒๔๓ ๐๖๑๓ โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๑๘๒๐

คำนำ

พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ (๑) (๒) (๓) และ (๔) บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมการเคารพและการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ ตรวจสอบและรายงานการกระทำ หรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าว รวมทั้งเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับต่อรัฐสภา และคณะรัฐมนตรี เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตลอดจนส่งเสริมการศึกษา วิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม เพื่อทำหน้าที่ในการสืบสวนข้อเท็จจริง รับฟังคำชี้แจงและพยานหลักฐาน และจัดทำรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน และรายงานผลการพิจารณาคำร้อง เพื่อเสนอแนะนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย โดยได้จัดทำหนังสือชุด “สิทธิมนุษยชนด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม” ประกอบด้วยเนื้อหาคำร้องเรียน พยานหลักฐาน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ความเห็นของคณะอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมที่ได้วินิจฉัยในแต่ละประเด็น รวมทั้งมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อคณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นชอบด้วยกับความเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายดังกล่าว รวมทั้งได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอทราบและติดตามผลการดำเนินการเพื่อประเมินผล ซึ่งหน่วยงานต่างตอบรับและเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และรับไปปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับมิติด้านสิทธิและเสรีภาพ ตามที่รัฐธรรมนูญและพันธกรณีระหว่างประเทศ ที่ให้การคุ้มครองและรับรองไว้

ในนามของประธานอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ให้ความสำคัญในเรื่อง *“ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล เป็นคุณค่าในวิถีชีวิตสิทธิมนุษยชนที่ต้องส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครอง”* จึงได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการในคณะอนุกรรมการฯ จัดทำหนังสือชุดดังกล่าว โดยรวบรวมรายงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา วิเคราะห์ และสรุปบทเรียนร่วมกันของสังคมไทย รวมทั้งใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนของอาจารย์ นักเรียน และนักศึกษาในทุกระดับ เนื่องจากมีเนื้อหาที่หลากหลายและสามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ หน่วยงานต่าง ๆ และประชาชนที่สนใจ ตลอดจนเพื่อให้ทุกภาคส่วนตระหนักในวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชน และเกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในการสร้างสังคม ให้มีวัฒนธรรมการเคารพสิทธิมนุษยชน คุณค่า และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ต่อไป สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ทุกคน ที่ได้สละเวลาและทุ่มเทการทำหน้าที่ด้วยความขยันขันแข็ง เอาใจใส่ และมีมุมมองในบริบทของสิทธิมนุษยชนในการสนับสนุนให้กับคณะอนุกรรมการฯ อย่างดียิ่ง มา ณ โอกาสนี้

ไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ประธานอนุกรรมการสิทธิมนุษยชน
ด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม

คำปรารภ

หนังสือชุด **“สิทธิมนุษยชนด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม”** เป็นหนังสือที่คณะอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมได้คัดเลือกรายงานผลการพิจารณาคำร้องเพื่อเสนอแนะนโยบายหรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินการตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จำนวน ๑๐ เรื่อง ประกอบด้วย

๑. สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล และสิทธิเด็ก กรณีเห็นว่าการกำหนดแบบทรงผมของนักเรียนกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๒. สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล กรณีเห็นว่าระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การไว้ผมและการแต่งกายของข้าราชการ ลูกจ้าง และผู้ที่ทำงานในรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๖ ลิดรอนสิทธิตามรัฐธรรมนูญ

๓. สิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีขอให้ลบประวัติอาชญากร และทำลายแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ

๔. สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ กรณีผู้ที่เคยรับโทษให้จำคุกถูกจำกัดสิทธิในการเข้ารับราชการ

๕. สิทธิในกระบวนการยุติธรรม และสิทธิของบุคคลในเกียรติยศและชื่อเสียง กรณีการนำตัวผู้ต้องหาในคดีอาญาไปนำชี้ที่เกิดเหตุประกอบคำรับสารภาพ และการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน

๖.	สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา กรณีขอให้ตรวจสอบและดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบในการเก็บเงินบำรุงการศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
๗.	สิทธิและเสรีภาพในการศึกษา กรณีสิทธิทางการศึกษาตามหลักสูตรการจัดการศึกษาโดยครอบครัว
๘.	การปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม กรณีสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนกำหนดปรับปรุงตำแหน่งของบุคลากรทางสาธารณสุขที่ไม่เท่าเทียมกัน
๙.	สิทธิของบุคคลในครอบครัว กรณีการกล่าวคำสาบานตนก่อนเบิกความเป็นพยานในศาลของแต่ละศาสนามีความแตกต่างกัน ทำให้กระทบถึงสิทธิของบุคคลในครอบครัว ซึ่งเป็นการกระทำที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
๑๐.	การปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม กรณีคนพิการไม่ได้รับสิทธิให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ทั้งนี้ ผลสำเร็จของการดำเนินงานตามรายงานผลการพิจารณาดังกล่าวข้างต้น ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การเอกชน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการสร้างเสริมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันของทุกภาคส่วนในสังคมอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม และคณะอนุกรรมการ ฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือทั้ง ๑๐ เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์และให้ความรู้กับผู้อ่านทุกท่านได้นำไปปรับใช้ เกิดการต่อยอดทางความคิด นำไปสู่การสร้างสรรค์สังคมเพื่อให้เกิดการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในสังคมไทยต่อไป

คณะอนุกรรมการสิทธิมนุษยชน
ด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม

สารบัญ

๑. รายงานผลการพิจารณาคำร้องที่ขอให้เสนอแนะนโยบาย หรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย การปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม กรณีสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน กำหนดปรับปรุงตำแหน่งของบุคลากรทางสาธารณสุขที่ไม่เท่าเทียมกัน (รายงานผลการพิจารณาที่ ๑/๒๕๕๕)	๙

หนังสือแจ้งผลการพิจารณาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๖๑๗ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๕ เรื่อง ผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน	๒๔
๓. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๓๖๕๕ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ เรื่อง ผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน	๒๕

เมื่อเราโตขึ้น เรามีสิทธิในการทำงาน
มีอิสระในการเลือกงาน
มีสิทธิที่จะได้รับค่าตอบแทนจากการทำงานที่ยุติธรรม
และมีสิทธิรวมกลุ่มเพื่อผนึกกำลัง
ในการปกป้องผลประโยชน์ในการทำงานของเรา

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ ๒๓

กสม. ๗
รายงานผลการพิจารณา
คำร้องที่ขอให้เสนอแนะนโยบาย
หรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕

รายงานผลการพิจารณา ที่ ๑/๒๕๕๕

เรื่อง การปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม กรณีสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน กำหนดปรับปรุงตำแหน่งของบุคลากรทางสาธารณสุขที่ไม่เท่าเทียมกัน

ผู้ร้อง นาง จ. (นามสมมุติ) กับพวก

ผู้ถูกร้อง สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.)

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องได้มีหนังสือร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ ตามคำร้องที่ ๗๓๗/๒๕๕๓ ว่า สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) ได้มีหนังสือพิจารณาปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งต่าง ๆ ในโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน ซึ่งการปรับปรุงตำแหน่งเป็นระดับสูงขึ้นนั้น ให้ตำแหน่งที่ว่างมีเงินมายุบรวม โดยให้คิดจากค่าตอบแทนเฉลี่ยในระดับสูงสุดของตำแหน่งนั้น และค่าตอบแทนเฉลี่ยของตำแหน่งที่จะนำมายุบจะต้องครอบคลุมค่าตอบแทนที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งที่ ก.พ. กำหนด แต่ในสายงานแพทย์สามารถเลื่อนระดับเป็นนายแพทย์ระดับเชี่ยวชาญได้ทุกตำแหน่ง โดยไม่ต้องนำตำแหน่งว่างมายุบรวม ซึ่งผู้ร้องเห็นว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ โดยสำนักงาน ก.พ. ควรให้มีการกำหนดตำแหน่งสูงขึ้นอย่างเท่าเทียมกันทุกสายงาน และควรมีการทบทวนการออกระเบียบปฏิบัติที่สามารถปฏิบัติได้จริง

ประเด็นที่ผู้ร้องประสงค์ให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตรวจสอบ คือ

๑. ขอให้มีการกำหนดตำแหน่งสูงขึ้นอย่างเท่าเทียมกันในทุกสายงาน โดยไม่ต้องยุบรวมตำแหน่งเช่นเดียวกับการกำหนดตำแหน่งสูงขึ้นของสายงานแพทย์

๒. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนควรมีการทบทวนการออกระเบียบปฏิบัติที่สามารถปฏิบัติได้จริง เช่น การกำหนดตำแหน่งสูงขึ้น ควรเป็นระเบียบปฏิบัติที่ชอบด้วยแนวทางปฏิบัติที่สามารถปฏิบัติได้จริง ไม่ใช่กำหนดให้ต้องมีตำแหน่งว่างมายุบรวม ซึ่งในความเป็นจริงตำแหน่งว่างนั้น

ไม่มี หรือมีตำแหน่งว่างแต่ไม่สามารถยุบรวมได้ หรือต้องใช้ตำแหน่งที่ควรบรรจุลูกจ้างหรือข้าราชการใหม่ ซึ่งถือได้ว่าการออกระเบียบดังกล่าวเป็นการหลอกลวง หรือการออกระเบียบที่เป็นเท็จ

๒. การพิจารณาคำร้องเรียน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมพิจารณาดำเนินการ

ประเด็นการตรวจสอบ

๑. การที่สำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือพิจารณาปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งต่าง ๆ ในโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน โดยการปรับปรุงตำแหน่งเป็นระดับสูงขึ้นให้นำตำแหน่งว่างมายุบรวม ซึ่งแตกต่างจากสายงานแพทย์ที่ไม่ต้องนำตำแหน่งว่างมายุบรวม เป็นการเลือกปฏิบัติหรือเป็นการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้ร้องกับพวกหรือไม่ และทำให้ผู้ร้องกับพวกได้รับผลกระทบในเรื่องความก้าวหน้าในสายงานพยาบาล หรือไม่

๒. การที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้ระงับการใช้ตำแหน่งว่างทุกตำแหน่งในส่วนราชการ โดยกำหนดอัตราว่างสายงานอื่น ๆ เป็นตำแหน่งนายแพทย์ และทันตแพทย์ นั้น ทำให้เกิดผลกระทบต่อตำแหน่งในสายงานอื่นหรือไม่ และได้มีการจัดสรรตำแหน่งเพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการกำหนดตำแหน่งสูงขึ้นของสายงานพยาบาลและสายงานอื่นหรือไม่

๓. การดำเนินการตรวจสอบ

คณะอนุกรรมการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ได้ดำเนินการพิจารณาตรวจสอบ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๗ พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยคณะอนุกรรมการฯ ได้รับฟังข้อเท็จจริงทั้งเอกสารและด้วยวาจาจากผู้ร้อง ผู้ถูกร้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

๓.๑ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ สธ ๐๒๐๑.๐๓๒/๔๙๘๐ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๔ ชี้แจงข้อเท็จจริงตามประเด็นที่คณะอนุกรรมการฯ ขอให้ชี้แจง สรุปได้ ดังนี้

๑) การที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้ระงับการใช้ตำแหน่งว่างทุกตำแหน่งในส่วนราชการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยกำหนดอัตราว่างสายงานอื่น ๆ เป็นตำแหน่งนายแพทย์และทันตแพทย์ นั้น มีเหตุผลความจำเป็นอย่างไร และทำให้เกิดผลกระทบต่อตำแหน่งในสายงานอื่นหรือไม่ อย่างไร

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขยังมีความขาดแคลนตำแหน่งแพทย์ และทันตแพทย์อยู่จำนวนมากและยังมีผลกระทบจากปัญหาสมองไหลและความไม่สมดุลระหว่างสัดส่วนของแพทย์

ต่อประชากรในเขตเมืองและเขตชนบท โดยเฉพาะจังหวัดชายแดนภาคใต้ พื้นที่สูงตามแนวชายแดนภาคเหนือ หรือจังหวัดที่มีความยากจนทุรกันดารในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีปัญหาความขาดแคลนแพทย์ที่รุนแรงอย่างมาก ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบสุขภาพของประชากรในภาพรวมของประเทศด้วย จึงมีความจำเป็นต้องบรรจุแพทย์ และทันตแพทย์ ซึ่งเป็นนักเรียนทุนรัฐบาลที่เป็นคู่สัญญาชดใช้ทุน เมื่อสำเร็จการศึกษาจะต้องไปปฏิบัติงานชดใช้ทุนให้กับส่วนราชการต่าง ๆ ทั่วประเทศ รวมทั้งในสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขด้วย และตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ ได้ให้ความสำคัญในการจัดสรรนักเรียนทุนรัฐบาล จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาจัดสรรนักศึกษาแพทย์ผู้ทำสัญญาฯ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาจัดสรรโควตาแพทย์ ทันตแพทย์ ที่สำเร็จการศึกษาให้ไปใช้ทุนในส่วนราชการต่าง ๆ และที่ผ่านมา สำนักงาน ก.พ. จะจัดสรรอัตราตั้งใหม่ให้กับสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เพื่อใช้บรรจุนักเรียนทุนรัฐบาลสายงานดังกล่าวมาโดยตลอด แต่เนื่องจากในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ สำนักงาน ก.พ. ไม่ได้จัดสรรตำแหน่งให้ ดังนั้น สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจึงมีความจำเป็นต้องเตรียมตำแหน่งว่างเพื่อใช้บรรจุนักเรียนทุนดังกล่าว

๒) ปัจจุบันได้มีการจัดสรรตำแหน่งในสายงานพยาบาลอย่างไร และการออกประกาศของสำนักงาน ก.พ. ทำให้ผู้ร้องกับพวกได้รับผลกระทบในเรื่องความก้าวหน้าในสายงานพยาบาลหรือไม่อย่างไร

ภายหลังจากที่สำนักงาน ก.พ. ไม่ได้จัดสรรอัตราตั้งใหม่ให้กับสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข มีผลทำให้สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขต้องบริหารจัดการตำแหน่งว่างที่มีอยู่เพื่อใช้ในการบรรจุผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งสายงานพยาบาลวิชาชีพ และสายงานอื่น ๆ รวมทั้งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้บริหารจัดการนำตำแหน่งว่างมาเพื่อขออนุมัติ ก.พ. ใช้ยุบรวมเพื่อปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งเป็นระดับสูงขึ้นทั้งสายงานพยาบาลและสายงานอื่น ๆ รวมทั้งหมด ๓๓ สายงาน เนื่องจาก ก.พ. กำหนดเงื่อนไขการกำหนดตำแหน่งที่มีผลกระทบทำให้ค่าใช้จ่ายสูงขึ้น ส่วนราชการต้องนำตำแหน่งว่างมายุบรวม จึงทำให้ไม่สามารถกำหนดตำแหน่งให้ครอบคลุมได้ทุกตำแหน่ง ตามที่ ก.พ. มีมติอนุมัติเป็นหลักการไว้ยกเว้นสายงานแพทย์สายงานเดียวที่ ก.พ. มีมติให้กำหนดเป็นระดับเชี่ยวชาญได้ โดยไม่ต้องนำตำแหน่งว่างมายุบรวม ทั้งนี้ ปัจจุบันตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขยังไม่ได้ดำเนินการกำหนดตำแหน่งเป็นระดับสูงขึ้นเพิ่มเติมให้กับทุกสายงาน เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องการนำตำแหน่งว่างมายุบรวม ประกอบกับขณะนี้สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้ขอไปยัง ก.พ. ให้ยกเว้นหลักเกณฑ์การกำหนดตำแหน่งสายงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้บริการสุขภาพ จำนวน ๑๑ สายงาน ให้กำหนดตำแหน่งสูงขึ้นได้ โดยไม่ต้องนำตำแหน่งว่างมายุบรวมเช่นเดียวกับสายงานแพทย์ ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของ ก.พ. และสำหรับความก้าวหน้าของสายงานพยาบาลวิชาชีพในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขอยู่ระหว่างเสนอ ก.พ. พิจารณาทบทวนปรับปรุงหลักเกณฑ์ดังกล่าวให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของบริการพยาบาลทุกระดับในหน่วยบริการสุขภาพของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

๓) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดตำแหน่งทุกตำแหน่งในกระทรวงสาธารณสุขมีความคล้ายคลึงกัน หรือแตกต่างกันอย่างไร และหลักเกณฑ์ดังกล่าวใช้ในการกำหนดตำแหน่งในทุกจังหวัดหรือไม่ อย่างไร

การกำหนดตำแหน่งเป็นระดับสูงขึ้นในกระทรวงสาธารณสุขไม่มีความแตกต่าง เนื่องจากการกำหนดตำแหน่งจะใช้หลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนดเป็นแนวทางดำเนินการ โดยมีเงื่อนไขเดียวกันคือ กรณีกำหนดตำแหน่งที่มีผลกระทบทำให้ค่าใช้จ่ายด้านบุคคลของส่วนราชการเพิ่มขึ้น ให้ส่วนราชการนำตำแหน่งว่างที่มีเงินเหลือมายุบเลิกเพื่อให้ครอบคลุมค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น ยกเว้น การกำหนดตำแหน่งนายแพทย์ ระดับเชี่ยวชาญ (ซึ่งได้รับการอนุมัติเป็นกรณีพิเศษจาก ก.พ.) ไม่ต้องนำตำแหน่งว่างมายุบรวม

๔) หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดตำแหน่งทุกตำแหน่งในกระทรวงสาธารณสุขในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือพื้นที่พิเศษเฉพาะ มีอย่างไร

ในการกำหนดตำแหน่ง สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนดเหมือนกันทุกสายงาน แต่สำหรับในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือพื้นที่พิเศษเฉพาะสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการเป็นกรณีพิเศษเพิ่มเติม โดยได้เกลี่ยอัตราว่างตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพจากส่วนราชการอื่น เพื่อเป็นอัตราบรรจุลูกจ้างชั่วคราวที่ส่วนราชการจ้างไว้ให้เป็นข้าราชการ รวมทั้งได้ขอรับการจัดสรรอัตราเพิ่มใหม่จากสำนักงาน ก.พ. เพื่อบรรจุผู้ที่สำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้แก่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และพื้นที่พิเศษ ซึ่งมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๐ ได้มีมติเห็นชอบในหลักการอนุมัติให้ “คณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนภาครัฐ” จัดสรรอัตรากำลังสายงานพยาบาลวิชาชีพ ๓,๐๐๐ อัตรา เนื่องจากขณะนี้ถือเป็นพื้นที่เสี่ยงภัยที่ไม่ค่อยมีใครยอมไปอยู่ ซึ่งต้องสร้างแรงจูงใจเป็นพิเศษ

๓.๒ สำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๐๐๘.๓.๓/๒๒๓ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ชี้แจงข้อเท็จจริง สรุปได้ ดังนี้

๑) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔๐ วรรคสอง บัญญัติว่า “ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญจะมีตำแหน่งใด ระดับใด อยู่ในส่วนราชการใด จำนวนเท่าใด ให้เป็นไปตามที่ ก.พ. กำหนด ทั้งนี้ ก.พ. จะมอบหมายให้องค์กรหรือส่วนราชการใดเป็นผู้กำหนดแทนตามหลักเกณฑ์ มาตรฐานและวิธีการที่ ก.พ. กำหนดก็ได้”

๒) สำนักงาน ก.พ. ได้มอบอำนาจให้ อ.ก.พ. กระทรวง อ.ก.พ. ที่ทำหน้าที่ อ.ก.พ. กระทรวง อ.ก.พ. กรม และ อ.ก.พ. ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม ปลัดกระทรวงหรืออธิบดีผู้บังคับบัญชาแล้วแต่กรณี ดำเนินการกำหนดตำแหน่งและปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญแทน ก.พ. ในกรณีต่าง ๆ โดยมีเงื่อนไขประการหนึ่งว่า ให้ควบคุมค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรภาครัฐไม่ให้สูงขึ้น กรณีการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งที่มีผลทำให้ระดับตำแหน่งสูงขึ้น ให้ส่วนราชการนำตำแหน่งว่างที่มีเงินมายุบรวม โดยให้คิดจากค่าตอบแทนเฉลี่ยในระดับสูงสุดของตำแหน่งนั้น และค่าตอบแทนเฉลี่ยของตำแหน่งที่จะนำมายุบจะต้องครอบคลุมค่าต่างของค่าตอบแทนเฉลี่ยที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง

๓) กระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือ ที่ สธ ๐๒๐๑.๐๓๒/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๔๘ ที่ สธ ๐๒๐๑.๐๓๒/๑๓๙ ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๙ และ ที่ สธ ๐๒๐๑.๐๓๒/๑๔๖๔ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๕๐ ขอให้สำนักงาน ก.พ. พิจารณาปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งต่าง ๆ ในโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน ซึ่งสำนักงาน ก.พ. ได้มีมติอนุมัติในหลักการโดยสรุปที่เกี่ยวข้องกับตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพว่า ให้ปรับปรุงตำแหน่งหัวหน้าพยาบาล (พยาบาลวิชาชีพ ๗ วช. ด้านการพยาบาล) ในโรงพยาบาลชุมชน ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ๓–๕ หรือ ๖ ว หรือ ๗ วช. ด้านการพยาบาล งานรักษาพยาบาลชุมชน กลุ่มงานเวชกรรมสังคม ในโรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลทั่วไป ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ๓–๕ หรือ ๖ ว หรือ ๗ วช. ด้านการพยาบาล ทำหน้าที่หัวหน้างานอาชีวกรรม กลุ่มงานอาชีวกรรม ในโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป เป็นระดับสูงขึ้นได้ ทั้งนี้ การปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งเป็นระดับสูงขึ้นดังกล่าว ให้นำตำแหน่งว่างที่มีเงินมายุบรวม โดยคำนวณจากค่าตอบแทนเฉลี่ยของตำแหน่งที่จะนำมายุบ จะต้องครอบคลุมค่าตอบแทนที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งตามรายละเอียดที่กำหนดในหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๑๘ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๗ และ ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๕ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๔๙

๔) กระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๒๐๑.๐๓๒/๑๐ ลงวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๑ ที่ สธ ๐๒๐๑.๐๓๒/๖๓๕ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ และ ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๒๐๑.๐๓๒/๑๕๙๗ ลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๑ ขอให้สำนักงาน ก.พ. กำหนดตำแหน่งนายแพทย์เป็นระดับ ๙ โดยไม่ต้องนำตำแหน่งว่างมายุบรวม เนื่องจากเป็นตำแหน่งหลักของกระทรวงสาธารณสุขที่ห้ามเปลี่ยนแปลงหรือยุบเลิก และมีอัตราการสูญเสียจำนวนมากทำให้มีความขาดแคลนสูง เมื่อพิจารณาจากความขาดแคลนกำลังคนด้านสุขภาพ ภาระความรับผิดชอบของแพทย์ที่มีคุณภาพ และความเสี่ยงสูงในการปฏิบัติงาน และเป็นงานที่ต้องปฏิบัติโดยผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในระดับสูง สำนักงาน ก.พ. จึงมีมติให้ปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งนายแพทย์เป็นระดับ ๙ วช. โดยไม่ต้องนำตำแหน่งว่างมายุบรวมเป็นการเฉพาะคราวสำหรับตำแหน่งที่ปฏิบัติงานให้บริการสุขภาพในสถานบริการสุขภาพ โดยให้อยู่ในกรอบตำแหน่งระดับ ๙ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๐–๒๕๕๑ ของกระทรวงสาธารณสุขที่สำนักงาน ก.พ. อนุมัติไปแล้ว รวม ๘๔๒ ตำแหน่ง เนื่องจากเห็นว่าตำแหน่งนายแพทย์เป็นตำแหน่งที่มีความขาดแคลน

๕) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญจะมีในส่วนราชการใด จำนวนเท่าใด และเป็นตำแหน่งประเภทใด สายงานใด ระดับใด ให้เป็นไปตามที่ อ.ก.พ. กระทรวงกำหนด โดยต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความไม่ซ้ำซ้อนและประหยัดเป็นหลัก ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด และต้องเป็นไปตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งตามมาตรา ๔๘” ซึ่งสำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดตำแหน่งไว้ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๑๗ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๒ โดยยังคงหลักการเดิม กล่าวคือ กรณีการกำหนดตำแหน่งที่มีผลทำให้ค่าใช้จ่ายด้านบุคคลของส่วนราชการเพิ่มขึ้น ให้ส่วนราชการนำตำแหน่งว่างที่มีเงินมายุบเลิก โดยคำนวณจากค่าตอบแทนเฉลี่ยของตำแหน่ง

ที่นำมายุบจะต้องครอบคลุมค่าตอบแทนเฉลี่ยที่เพิ่มสูงขึ้นจากการกำหนดตำแหน่งนั้น เพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายด้านบุคคลไม่ให้เพิ่มสูงขึ้น

๖) กระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือ ที่ สธ ๐๒๐๑.๐๓๙/๖๙๐๕ ลงวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๒ ขอให้สำนักงาน ก.พ. พิจารณาหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดตำแหน่งที่ ก.พ. เคยอนุมัติการกำหนดตำแหน่งไปแล้ว สำหรับตำแหน่งในสายงานแพทย์ ซึ่งสำนักงาน ก.พ. ได้พิจารณาจากเหตุผลความจำเป็นตามข้อ ๔ จึงได้มีมติให้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๘.๓.๓/๓๒๔ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๒ โดยให้ปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งในสายงานแพทย์ ซึ่งเป็นสายงานที่สำนักงาน ก.พ. กำหนดทางก้าวหน้าเป็นตำแหน่งนายแพทย์ ระดับปฏิบัติการ หรือชำนาญการพิเศษที่ปฏิบัติงานให้บริการสุขภาพในสถานบริการสุขภาพ เป็น ตำแหน่งนายแพทย์ ระดับเชี่ยวชาญ ได้ทุกตำแหน่ง โดยต้องประเมินคุณภาพงานของตำแหน่งตามหลักเกณฑ์การประเมินค่างานที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด โดยไม่ต้องนำตำแหน่งว่างมายุบรวม

ดังนั้น การปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งเป็นระดับที่สูงขึ้นของตำแหน่งในสายงานใดจึงอยู่ในอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.พ. กระทรวงสาธารณสุขที่จะพิจารณาดำเนินการได้เป็นกรณี ๆ ไปตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนดไว้ตามหนังสือ ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๑๗ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ซึ่งกำหนดหลักการประเมินคุณภาพงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ คุณภาพและความยุ่งยากของงานของตำแหน่งให้ส่วนราชการถือเป็นแนวทางปฏิบัติในการกำหนดตำแหน่งระดับสูงขึ้น การดำเนินการของสำนักงาน ก.พ. จึงมิได้เป็นการเลือกปฏิบัติเฉพาะบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือส่วนราชการหนึ่งส่วนราชการใดแต่ประการใด

๓.๓ คณะอนุกรรมการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ได้มีหนังสือเชิญผู้ร้อง ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงด้วยวาจา ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ดังนี้

๑) ผู้ร้อง ชี้แจงข้อมูลเพิ่มเติมและส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ ดังนี้

สืบเนื่องจากการที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขและผู้ร้องกับพวก ได้ร่วมดำเนินการวิเคราะห์ตำแหน่งเพื่อกำหนดความก้าวหน้าในสายงานพยาบาลของตำแหน่งหัวหน้าพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน ซึ่งเดิมพยาบาลวิชาชีพที่อยู่ในโรงพยาบาลชุมชนทุกแห่งจะมีตำแหน่งสูงสุด คือ ตำแหน่งหัวหน้าพยาบาล (พยาบาลวิชาชีพ ๗ วช. ด้านการพยาบาล) (ตามโครงสร้างเดิม) หรือ ระดับชำนาญการ (ตามโครงสร้างใหม่) ต่อมา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ สธ ๐๒๐๑.๐๓๒/ว ๒๕๖ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๐ โดยสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้ขออนุมัติ ก.พ. ปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งของตำแหน่งต่าง ๆ ในสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นระดับสูงขึ้น จำนวน ๑๙ สายงาน โดยตำแหน่งหัวหน้าพยาบาล (พยาบาลวิชาชีพ ๗ วช. ด้านการพยาบาล) เป็นตำแหน่งหัวหน้าพยาบาล (พยาบาลวิชาชีพ ๘ วช. ด้านการพยาบาล) ในโรงพยาบาลชุมชนทุกแห่ง โดยหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๘.๓.๓/๑๐๐๙ ลงวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ ซึ่งการปรับปรุงตำแหน่งเป็นระดับสูงขึ้นดังกล่าวให้นำตำแหน่งว่างที่มีเงินมายุบรวม โดยให้คิดจากค่าตอบแทนเฉลี่ย

ในระดับสูงสุดของตำแหน่งนั้น และค่าตอบแทนเฉลี่ยของตำแหน่งที่จะนำมายุบจะต้องครอบคลุมค่าตอบแทนที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง แต่เนื่องจากไม่มีงบประมาณส่วนกลาง จึงทำให้ต้องหาตำแหน่งว่างที่ไม่ใช่สายงานขาดแคลน ซึ่งสายงานขาดแคลนที่สำนักงาน ก.พ. กำหนด คือ แพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร และพยาบาลวิชาชีพ โดยสายงานขาดแคลนทั้ง ๔ สายงานจะไม่สามารถนำตำแหน่งว่างมายุบรวมได้ จึงทำให้ต้องนำตำแหน่งว่างในสายงานอื่น ๆ ของกระทรวงสาธารณสุขมายุบรวม โดยหลังจากที่ได้มีการแจ้งเวียนหนังสือดังกล่าวข้างต้น ผู้ร้องกับพวกได้หารือกับรองปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้มีการรวบรวมตำแหน่งว่างทั้งหมดมาพิจารณาว่าจะสามารถนำไปกำหนดตำแหน่งได้เท่าใด ซึ่งจะต้องนำมาเฉลี่ยให้กับทุกสายงาน เพื่อกำหนดให้ตำแหน่งสูงขึ้น ทำให้เกิดปัญหาว่า หากนำตำแหน่งว่างมายุบรวม จะทำให้ตำแหน่งนั้นถูกยุบเลิก โดยในการนำตำแหน่งว่างมายุบรวมได้พิจารณาจากตำแหน่งที่ส่งผลกระทบต่องานบริการสาธารณสุขน้อยที่สุด เช่น งานธุรการ เจ้าหน้าที่พัสดุ เป็นต้น ซึ่งเมื่อปี ๒๕๕๐ โรงพยาบาลชุมชนทั่วประเทศมีจำนวน ๗๓๙ แห่ง ซึ่งจะมีหัวหน้าพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชนแห่งละ ๑ คน โดยมีการจัดสรรให้กับหัวหน้าพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชนให้เป็นตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ๘ วช. ด้านการพยาบาล จำนวน ๓๔๗ คน โดยเป็นการยุบรวมตำแหน่ง ปัจจุบันยังมีหัวหน้าพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชนที่ยังไม่ได้รับการจัดสรรตำแหน่งให้เป็นพยาบาลวิชาชีพ ๘ วช. ด้านการพยาบาล อยู่จำนวน ๓๙๒ คน เนื่องจากยังไม่มีตำแหน่งว่างที่จะนำมายุบรวมตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงาน ก.พ. กำหนดได้

ต่อมา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือถึง ก.พ. เพื่อขอยกเว้นหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดตำแหน่งสูงขึ้นในสายงานแพทย์และทันตแพทย์ เป็นระดับเชี่ยวชาญ โดยไม่ต้องนำตำแหน่งว่างมายุบรวม ซึ่งผู้ร้องเห็นว่า สายงานพยาบาลวิชาชีพก็เป็นสายงานที่ขาดแคลนและมีความจำเป็นเช่นกัน เหตุใดจึงไม่ได้รับการยกเว้นเช่นเดียวกับสายงานแพทย์

ตามที่สำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือ ที่ นร ๑๐๐๘.๓.๓/๓๑๔ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๒ เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดตำแหน่ง โดยสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้ขออนุมัติ ก.พ. ดำเนินการตามหลักเกณฑ์การกำหนดตำแหน่งที่ ก.พ. เคยมีมติอนุมัติเกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งของกระทรวงสาธารณสุขนั้น ซึ่งในการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งสายงานแพทย์ กำหนดความก้าวหน้าเป็นตำแหน่งนายแพทย์ ระดับปฏิบัติการ ระดับชำนาญการ หรือระดับชำนาญการพิเศษที่ปฏิบัติงานให้บริการสุขภาพ เป็นนายแพทย์ระดับเชี่ยวชาญได้ทุกตำแหน่ง โดยไม่ต้องนำตำแหน่งว่างมายุบรวม ซึ่งผู้ร้องเห็นว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ

ต่อมา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๒๐๑.๐๓๒/ว ๘๕ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เรื่อง ระงับการใช้ตำแหน่ง โดยจากการตรวจสอบข้อมูลตำแหน่งว่างพบว่า หลายส่วนราชการยังมีตำแหน่งว่างคงเหลืออยู่เป็นจำนวนมาก และระยะเวลาที่เร่งรัดให้ใช้ตำแหน่งว่างได้ล่วงเลยจากที่กำหนดไว้แล้ว ประกอบกับสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขมีอัตราว่างตำแหน่งนายแพทย์ และทันตแพทย์ ไม่เพียงพอที่จะนำมาบรรจุแต่งตั้งแพทย์ ทันตแพทย์ ผู้ทำสัญญาฯ ประจำปี ๒๕๕๓ ณ วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๓ จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดตำแหน่งว่างสายงานอื่น ๆ เป็น

ตำแหน่งนายแพทย์และทันตแพทย์ ซึ่งได้แจ้งตำแหน่งว่างดังกล่าวให้สำนักงาน ก.พ. เพื่อดำเนินการต่อไปแล้ว จึงขอระงับการใช้ตำแหน่งว่างทุกตำแหน่งในส่วนราชการ โดยให้หยุดการใช้ตำแหน่งว่างตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๓ เพื่อดำเนินการที่กล่าวถึงและเพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อนในการใช้ตำแหน่ง ทั้งนี้ หาก ก.พ. ได้จัดสรรตำแหน่งเพิ่มใหม่มาให้หรือมีอัตราว่างเหลือหรือเพิ่มขึ้นจากกรณีต่าง ๆ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจะได้ดำเนินการจัดสรรคืนให้จังหวัด ซึ่งจะแจ้งให้ทราบในโอกาสต่อไป ซึ่งในความเป็นจริงนั้นตำแหน่งว่างที่จะนำมายุบรวมเพื่อกำหนดตำแหน่งสูงขึ้นให้กับหัวหน้าพยาบาล พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ หลังจากมีการดำเนินการเมื่อปี ๒๕๕๑ แล้ว ยังไม่มีการดำเนินการกำหนดตำแหน่งหัวหน้าพยาบาล พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษอีกเลย

ต่อมา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ สธ ๐๒๐๑.๐๓๒/ว ๓๕ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ เรื่อง ระงับการใช้ตำแหน่ง ตามที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดแนวทางการบริหารอัตราว่าง รวมทั้งได้เร่งรัดให้ทุกส่วนราชการใช้อัตราว่างให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ภายในวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๓ และให้รายงานจำนวนตำแหน่งว่างตามระยะเวลาที่กำหนดให้สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขทราบ นั้น ซึ่งขณะนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้รับการจัดสรรนักเรียนทุนรัฐบาล ประจำปี ๒๕๕๔ จำนวน ๖,๖๔๘ อัตรา และโครงการผลิตพยาบาลวิชาชีพเพิ่มฯ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อีกจำนวน ๓,๐๐๐ อัตรา ซึ่งจากการสำรวจอัตราว่างที่มีอยู่ปัจจุบันไม่เพียงพอ จึงได้ดำเนินการขออัตราเพิ่มใหม่ไปยังสำนักงาน ก.พ. โดยมีแนวโน้มอาจต้องนำอัตราว่างตำแหน่งอื่น ๆ มาปรับปรุงเป็นตำแหน่งเพื่อใช้บรรจุกลุ่มนักเรียนดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น จึงขอให้ระงับการใช้ตำแหน่งว่างทุกกรณี โดยขอให้หยุดการใช้ตำแหน่งว่างตั้งแต่วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ทั้งนี้ ให้ทุกส่วนราชการตรวจสอบตำแหน่งว่าง พร้อมสรุปรายงานตำแหน่งว่างที่เหลือและรายงานการใช้อัตราว่าง หากตำแหน่งใดออกคำสั่งไปก่อนหน้านี้แล้วให้ระบุรายละเอียดเลขที่คำสั่งในหมายเหตุ หลังจากดำเนินการบริหารจัดการตำแหน่งว่างแล้วเสร็จจะแจ้งให้จังหวัดทราบและอนุญาตให้ใช้ตำแหน่งในโอกาสต่อไป

จากหนังสือของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขข้างต้น ที่ระงับการใช้ตำแหน่งว่างทุกตำแหน่งในส่วนราชการ ทำให้ผู้ร้องกับพวกได้รับผลกระทบในเรื่องความก้าวหน้าในสายงาน

๒) ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติม สรุปได้ดังนี้

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขประสบปัญหาในเรื่องเกี่ยวกับการใช้ตำแหน่งซึ่งแบ่งได้เป็น ๒ กรณี คือ ตำแหน่งในการบรรจุข้าราชการใหม่ และในการเลื่อนระดับของข้าราชการที่ปฏิบัติงานอยู่ เนื่องจากมาตรการของรัฐที่จะควบคุมค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรภาครัฐ ซึ่งเมื่อมีข้าราชการเกษียณ ตำแหน่งนั้นก็จะถูกยุบเลิก จึงทำให้เกิดผลกระทบกับสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นอย่างมาก เนื่องจากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเป็นหน่วยงานที่ให้บริการประชาชนและเป็นหน่วยงานที่ต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านในการปฏิบัติงาน เช่น ในการรักษาพยาบาล แพทย์ที่ทำการรักษาพยาบาลจะต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ โดยปัจจุบันสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขยังมีความขาดแคลนตำแหน่งแพทย์และทันตแพทย์อยู่จำนวนมาก ซึ่งแพทย์

บางส่วนได้ย้ายไปทำงานที่โรงพยาบาลเอกชนหรือสถานพยาบาลเอกชน เนื่องจากมีแรงจูงใจด้านค่าตอบแทนที่สูงกว่า ซึ่งหากต้องการให้แพทย์ทำงานในโรงพยาบาลของรัฐจะต้องให้บรรจุเป็นข้าราชการ ซึ่งจะเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับนโยบายของรัฐบาลในการควบคุมค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรภาครัฐ ซึ่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขไม่มีตำแหน่งว่างเหลืออยู่ หรือเหลืออยู่เพียงเล็กน้อย ซึ่งผู้ที่ปฏิบัติงานเป็นลูกจ้างชั่วคราวอยู่ในหน่วยบริการสุขภาพค้างรอบรรจุอยู่เป็นจำนวนมาก ได้ขอให้มีการบรรจุเพื่อเป็นข้าราชการ ส่วนผู้ที่เป็นข้าราชการได้ขอตำแหน่งว่างเพื่อนำมายุบรวมและกำหนดตำแหน่งสูงขึ้น โดยสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือถึงสำนักงาน ก.พ. เพื่อขอยกเว้นหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดตำแหน่งสูงขึ้นให้กับทุกสายงาน แต่เนื่องจากมีเงื่อนไขว่า ต้องควบคุมค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรภาครัฐไม่ให้สูงขึ้น จึงทำให้ไม่ได้รับการจัดสรรตำแหน่งว่างเพิ่มขึ้น สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจึงได้แบ่งตำแหน่งว่างออกเป็น ๒ ส่วน โดยส่วนหนึ่งได้นำตำแหน่งว่างมายุบรวมเพื่อกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้น ซึ่งที่ผ่านมาหัวหน้าพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชนได้มีการปรับให้เป็นตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ๘ วช. ด้านการพยาบาล จำนวน ๓๔๗ คน และอีกส่วนหนึ่งใช้ในการบรรจุข้าราชการใหม่

สำนักงาน ก.พ. ได้มีหนังสือที่ นร ๑๐๐๘.๓.๓/๓๑๔ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๒ เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดตำแหน่ง โดยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดตำแหน่งในกระทรวงสาธารณสุข ข้อ ๓. การปรับปรุงตำแหน่งในสายงานแพทย์ ซึ่งเป็นสายงานที่ ก.พ. กำหนดทางก้าวหน้าเป็นตำแหน่งนายแพทย์ระดับปฏิบัติการ หรือชำนาญการ หรือชำนาญการพิเศษ ที่ปฏิบัติงานให้บริการสุขภาพในสถานบริการสุขภาพ เป็นตำแหน่งนายแพทย์ระดับเชี่ยวชาญได้ทุกตำแหน่ง โดยต้องประเมินคุณภาพงานของตำแหน่งตามหลักเกณฑ์การประเมินค่างานที่ ก.พ. กำหนด โดยไม่ต้องนำตำแหน่งว่างมายุบรวม

ต่อมา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือ ที่ สธ ๐๒๐๑.๐๓๒/๗๕๓ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔ เรื่อง ขอยกเว้นหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดตำแหน่งสูงขึ้นเพิ่มเติมเฉพาะกรณีกระทรวงสาธารณสุข เนื่องจากในปี ๒๕๕๓ ที่ผ่านมา ก.พ. ไม่ได้จัดสรรตำแหน่งให้กับสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข เพื่อใช้บรรจุนักเรียนทุนรัฐบาล สายงานแพทย์และทันตแพทย์ แต่เนื่องจากสายงานแพทย์และทันตแพทย์ เป็นตำแหน่งสายงานหลักที่ยังมีความจำเป็นต่อการให้บริการสุขภาพ และตามแผนกำลังคนของกระทรวงสาธารณสุขยังมีความขาดแคลนอยู่อีกมาก สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจึงต้องบริหารจัดการตำแหน่งว่างที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อนำมาใช้บรรจุนักเรียนทุนสายงานดังกล่าว รวมทั้งยังมีผู้สำเร็จการศึกษาในสายงานขาดแคลนที่กระทรวงสาธารณสุขผลิต ซึ่งปฏิบัติงานเป็นลูกจ้างชั่วคราวอยู่ในหน่วยบริการสุขภาพ ค้างรอการบรรจุอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้สถานการณ์ตำแหน่งว่างของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเกิดวิกฤติและมีความขาดแคลนเป็นอย่างมาก จึงไม่สามารถนำตำแหน่งว่างที่มีอยู่ค่อนข้างจำกัดมาปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งสูงขึ้นให้แก่ข้าราชการในสังกัดได้ครอบคลุมทุกสายงาน ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำไม่เป็นธรรมกับบุคลากรในสายงานวิชาชีพต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานให้บริการในสถานบริการสุขภาพ

เช่นเดียวกับแพทย์ มีการร้องเรียนขอความเป็นธรรมจำนวนมากเกือบทุกสายงาน ก่อให้เกิดผลกระทบในภาพรวมเป็นวงกว้างทั้งระบบ ดังนั้น สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจึงมีความประสงค์ขอให้ ก.พ. พิจารณายกเว้นหลักเกณฑ์การกำหนดตำแหน่งเป็นระดับสูงขึ้นเพิ่มเติมเฉพาะกรณีของกระทรวงสาธารณสุข สำหรับกลุ่มตำแหน่งซึ่งถือเป็นสายงานขาดแคลนที่ให้บริการในหน่วยบริการสุขภาพ จำนวน ๑๒ สายงาน คือ ทันตแพทย์ เภสัชกร พยาบาลวิชาชีพ นักรังสีการแพทย์ นักเทคนิคการแพทย์ นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด นักเวชศาสตร์การสื่อความหมาย นักจิตวิทยา นักจิตวิทยาคลินิก และนักวิชาการสาธารณสุข โดยไม่ต้องนำตำแหน่งว่างมายุบรวมในการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งสูงขึ้น เช่นเดียวกับสายงานแพทย์ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของ ก.พ.

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้ให้ความสำคัญกับทุกตำแหน่ง แต่เนื่องจากเงื่อนไขมีความจำเป็นต้องบรรจุแพทย์ และทันตแพทย์ ซึ่งเป็นนักเรียนทุนรัฐบาลที่เป็นคู่สัญญาชดใช้ทุนเมื่อสำเร็จการศึกษาจะต้องไปปฏิบัติงานชดใช้ทุนให้กับส่วนราชการต่าง ๆ ทั่วประเทศ

จากข้อมูลของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โรงพยาบาลชุมชนทั่วประเทศมีจำนวน ๗๓๗ แห่ง ผู้ที่ได้ปรับตำแหน่งแล้วจำนวน ๓๗๗ คน คงเหลือผู้ที่ยังไม่ได้ปรับตำแหน่งอีกจำนวน ๓๖๐ คน ส่วนสายงานอื่นที่มีปัญหาคล้ายคลึงกับสายงานพยาบาล เช่น นักวิชาการสาธารณสุข ตำแหน่งสาธารณสุขอำเภอ โดยทั่วประเทศมีจำนวน ๘๗๘ แห่ง ผู้ที่ได้ปรับตำแหน่งแล้วจำนวน ๔๒๙ คน คงเหลือผู้ที่ยังไม่ได้ปรับตำแหน่งอีกจำนวน ๔๔๙ คน และในส่วนของเภสัชกร ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายเภสัชกรในโรงพยาบาลชุมชน โดยทั่วประเทศมีจำนวน ๗๓๗ แห่ง ซึ่งผู้ที่ได้ปรับตำแหน่งแล้วจำนวน ๑๕๔ คน คงเหลือผู้ที่ยังไม่ได้ปรับตำแหน่งอีกจำนวน ๕๘๓ คน ทั้งนี้ กระบวนการพิจารณาเป็นไปตามที่เงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนด

ในส่วนของการระงับการใช้ตำแหน่งว่างโดยเป็นการระงับชั่วคราวเพื่อเป็นการตรวจสอบตำแหน่งว่าง และสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจะได้สรุปรายงานตำแหน่งว่างที่เหลือต่อสำนักงาน ก.พ. เพื่อบรรจุตำแหน่ง โดยภายหลังจากที่ ก.พ. ได้ดำเนินการจัดสรรตำแหน่งเสร็จเรียบร้อยแล้ว สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจะแจ้งให้ทราบในโอกาสต่อไป

ตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ จนถึงปัจจุบัน ในสายงานพยาบาลมีลูกจ้างเงินบำรุงของสถานบริการที่ค้างรอการบรรจุอยู่จำนวน ๑๔,๕๐๗ คน และยังมีสายงานอื่น ๆ อีกกว่า ๒๐ สายงาน รวมแล้วประมาณ ๓๐,๐๐๐ อัตรา ที่ได้ขอไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ

๓) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมสรุปได้ ดังนี้

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๗ บัญญัติว่า ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญจะมีในส่วนราชการใด จำนวนเท่าใด และเป็นตำแหน่งประเภทใด สายงานใด ระดับใด ให้เป็นไปตามที่ อ.ก.พ. กระทรวงกำหนด โดยต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความไม่ซ้ำซ้อนและประหยัดเป็นหลัก ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด และต้องเป็นไป

ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งตามมาตรา ๔๘ โดยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด มีเงื่อนไขประการหนึ่งว่า ในการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งเป็นระดับสูงขึ้น หรือการเปลี่ยนสายงาน หรือการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งต่าง ๆ หากมีผลกระทบในเรื่องของค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรซึ่งต้องมีการควบคุมค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรภาครัฐไม่ให้สูงขึ้น โดยมาตรการหนึ่งของรัฐที่เป็นการควบคุมไม่ให้ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากรสูงขึ้น คือ ในกรณีการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งที่มีผลให้ระดับตำแหน่งสูงขึ้น ให้ส่วนราชการนำตำแหน่งว่างที่มีเงินมายุบรวม โดยให้คิดจากค่าตอบแทนเฉลี่ยในระดับสูงสุดของตำแหน่งนั้น และค่าตอบแทนเฉลี่ยของตำแหน่งที่จะนำมายุบจะต้องครอบคลุมค่าต่างตอบแทนเฉลี่ยที่เกิดจากการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง ซึ่งสำนักงาน ก.พ. เป็นส่วนราชการภายใต้ฝ่ายบริหารซึ่งต้องดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลและตามมติคณะรัฐมนตรี โดยในส่วนของการควบคุมค่าใช้จ่ายภาครัฐเป็นการปฏิบัติภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเดียวกันทุกส่วนราชการ

ตามมาตรการดังกล่าวข้างต้น ก.พ. ได้มีการยกเว้นเพียงสายงานเดียว คือ สายงานแพทย์ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือขอให้ ก.พ. กำหนดตำแหน่งนายแพทย์เป็นระดับ ๙ โดยไม่ต้องนำตำแหน่งว่างมายุบรวม เนื่องจากสายงานแพทย์มีความสำคัญ จำเป็นและมีอัตราขาดแคลนสูง โดย ก.พ. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า สายงานแพทย์เป็นสายงานที่ขาดแคลน ซึ่งมีความจำเป็นในการรักษาพยาบาล โดยลักษณะการปฏิบัติงานของแพทย์ต้องปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ รวมทั้งมีความเสี่ยงสูงในการปฏิบัติงาน และจำเป็นต้องใช้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญระดับสูง จึงได้ยกเว้นให้กับสายงานแพทย์ ซึ่งเป็นตำแหน่งนายแพทย์ระดับปฏิบัติการ หรือชำนาญการ หรือชำนาญการพิเศษ ที่ปฏิบัติงานให้บริการสุขภาพในสถานบริการสุขภาพ เป็นตำแหน่งนายแพทย์ระดับเชี่ยวชาญได้ทุกตำแหน่ง โดยต้องประเมินคุณภาพงานของตำแหน่งตามหลักเกณฑ์การประเมินค่างานที่ ก.พ. กำหนด โดยไม่ต้องนำตำแหน่งว่างมายุบรวม ซึ่งเหตุผลหนึ่งที่ทำให้มีการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งในสายงานแพทย์เป็นระดับเชี่ยวชาญ อาจเกี่ยวเนื่องมาจากการที่นายแพทย์ ซึ่งเป็นข้าราชการสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้มีการกำหนดตำแหน่งเป็นระดับเชี่ยวชาญทุกตำแหน่ง

กรณีที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้มีการขอตำแหน่งเพิ่มไปยังคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายนโยบายกำลังคนภาครัฐ จำนวน ๓๐,๐๐๐ ตำแหน่ง ซึ่งเรื่องนี้จะต้องนำเข้าสู่การพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

๔. รัฐธรรมนูญ พันธกรณีระหว่างประเทศ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๔.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๓๐ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทาง

เศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรา ๘๐ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

.....

(๒) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบสุขภาพที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพอันนำไปสู่สุขภาวะที่ยั่งยืนของประชาชน รวมทั้งจัดและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้เอกชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพและการจัดบริการสาธารณสุข โดยผู้มีหน้าที่ให้บริการดังกล่าวซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานวิชาชีพและจริยธรรมย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

๔.๒ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

ข้อ ๒ (๑) ทุกคนย่อมมีสิทธิและอิสรภาพบรรดาที่กำหนดไว้ในปฏิญญานี้ โดยปราศจากความแตกต่างไม่ว่าชนิดใดๆ ดังเช่น เชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น เผ่าพันธุ์แห่งชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือ สถานะอื่นๆ

ข้อ ๗ ทุกคนเสมอกันตามกฎหมายและมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองของกฎหมายเท่าเทียมกันโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใดๆ ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองเท่าเทียมกันจากการเลือกปฏิบัติใดๆ อันเป็นการล่วงละเมิดปฏิญญา และจากการยุยงให้เลือกปฏิบัติดังกล่าว

๔.๓ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ข้อ ๗ รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองสิทธิของทุกคนที่จะมีสภาพการทำงานที่ยุติธรรมและน่าพึงพอใจ ซึ่งประกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่อง

.....

(ค) โอกาสเท่าเทียมกันสำหรับทุกคนที่จะได้รับการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในการทำงานของตนในระดับที่สูงขึ้นตามที่เหมาะสม โดยไม่ขึ้นอยู่กับข้อพิจารณาใด นอกจากอาวุโสและความสามารถ

๔.๔ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

ข้อ ๒๖ บุคคลทั้งปวงย่อมเสมอกันตามกฎหมาย และมีสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองเท่าเทียมกันตามกฎหมาย โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใดๆ ในกรณีนี้ กฎหมายจะต้องห้ามการเลือกปฏิบัติใดๆ และต้องประกันการคุ้มครองบุคคลทุกคนอย่างเสมอภาคและเป็นผลจริงจังจากการเลือกปฏิบัติด้วยเหตุผลใด เช่น เชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือความคิดเห็นอื่นใด เผ่าพันธุ์แห่งชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน กำเนิด หรือ สถานะอื่นๆ

๕. ความเห็นคณะอนุกรรมการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม

๕.๑ ความเห็นของคณะอนุกรรมการฯ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ วรรคสาม บัญญัติว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้” ซึ่งสอดคล้องกับปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ ๒ (๑) ข้อ ๗ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ ๒๖ รวมทั้งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ข้อ ๗ ที่วางหลักไว้ว่ารัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองสิทธิของทุกคนที่จะมีสภาพการทำงานที่ยุติธรรมและน่าพึงพอใจ ซึ่งประกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องโอกาสเท่าเทียมกันสำหรับทุกคนที่จะได้รับการส่งเสริมให้มีความก้าวหน้าในการทำงานของตนในระดับที่สูงขึ้นตามที่เหมาะสม โดยไม่ขึ้นอยู่กับข้อพิจารณาใด นอกจากอาวุโสและความสามารถ

ในการบริหารประเทศ รัฐบาลต้องบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หมวด ๕ ซึ่งมีบัญญัติไว้ในส่วนที่ ๔ ว่าด้วยแนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม มาตรา ๘๐ (๒) ว่า รัฐต้องส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบสุขภาพที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพอันนำไปสู่สุขภาวะที่ยั่งยืนของประชาชน รวมทั้งจัดและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้เอกชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพและการจัดบริการสาธารณสุข ซึ่งการดำเนินนโยบายในส่วนนี้ รัฐบาลต้องอาศัยบุคลากรที่ทำหน้าที่ให้บริการสาธารณสุขเพื่อให้การปฏิบัติภารกิจของรัฐบรรลุเป้าหมายตามนโยบาย บุคลากรดังกล่าวประกอบด้วยผู้ที่ดำรงตำแหน่งหลากหลายสถานะตามสาขาวิชาชีพต่าง ๆ คือ แพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร พยาบาลวิชาชีพ นักรังสีการแพทย์ นักเทคนิคการแพทย์ นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด นักเวชศาสตร์การสื่อความหมาย นักจิตวิทยา นักจิตวิทยาคลินิก และนักวิชาการสาธารณสุข ในการนี้ รัฐบาลควรจะมีกรอบแนวทางการเข้าสู่ตำแหน่งและการเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นของบุคลากรที่ทำหน้าที่ให้บริการสาธารณสุข ในแต่ละสถานะวิชาชีพให้เป็นไปด้วยความเป็นธรรม เพื่อให้ทุกคนมีความมั่นใจในความก้าวหน้าและมีขวัญกำลังใจในการทำงาน

คณะอนุกรรมการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ได้พิจารณาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องร้องเรียนนี้โดยตลอดแล้วเห็นว่า การที่สำนักงาน ก.พ. ได้อนุมัติในหลักการโดยให้ปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งต่าง ๆ ในโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาลชุมชน โดยมีหลักการว่า การกำหนดตำแหน่งที่มีผลทำให้ค่าใช้จ่ายด้านบุคคลของส่วนราชการเพิ่มขึ้น ให้ส่วนราชการนำตำแหน่งว่างที่มีเงินมายุบเลิก โดยคำนวณจากค่าตอบแทนเฉลี่ยของตำแหน่งที่นำมายุบจะต้องครอบคลุมค่าตอบแทนเฉลี่ย

ที่เพิ่มสูงขึ้นจากการกำหนดตำแหน่งนั้น เพื่อควบคุมค่าใช้จ่ายด้านบุคคลไม่ให้เพิ่มสูงขึ้น ดังเช่น โรงพยาบาลชุมชน จำนวน ๗๓๗ แห่ง มีผู้ที่ได้ปรับตำแหน่งเป็นหัวหน้าพยาบาล (พยาบาลวิชาชีพ ๘ วช.) จำนวน ๓๗๗ คน คงเหลือหัวหน้าพยาบาลผู้ที่ยังไม่ได้ปรับตำแหน่งอีก ๓๖๐ คน ซึ่งติดขัดในหลักการดังกล่าว และต่อมา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือขอยกเว้นหลักเกณฑ์ดังกล่าวในตำแหน่งสายงานแพทย์และทันตแพทย์ โดยขอให้การกำหนดตำแหน่งสูงขึ้นของทั้งสองตำแหน่งนี้เป็นระดับเชี่ยวชาญโดยไม่ต้องนำตำแหน่งว่างมายุบรวม ซึ่งสำนักงาน ก.พ. อนุมัติตามที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขขอเฉพาะตำแหน่งสายงานแพทย์ ทำให้ตำแหน่งสายงานแพทย์ที่ไม่ต้องนำตำแหน่งว่างมายุบรวม นั้น เป็นกรณีที่สำนักงาน ก.พ. ปฏิบัติต่อบุคลากรตำแหน่งสายงานอื่นที่ทำหน้าที่ให้บริการสาธารณสุขโดยไม่เป็นธรรม โดยเฉพาะระหว่างบุคลากรที่มีสถานะเป็นแพทย์ กับบุคลากรที่มีสถานะอื่น คือ ทันตแพทย์ เภสัชกร พยาบาลวิชาชีพ นักรังสีการแพทย์ นักเทคนิคการแพทย์ นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ นักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด นักเวชศาสตร์การสื่อความหมาย นักจิตวิทยา นักจิตวิทยาคลินิก และนักวิชาการสาธารณสุข ทำให้ผู้ร้องกับพวกได้รับผลกระทบในเรื่องความก้าวหน้าในสายงานพยาบาล ทั้งที่เป็นบุคลากรตำแหน่งสายงานที่ทำหน้าที่ให้บริการสาธารณสุขเช่นเดียวกัน โดยที่สายงานพยาบาลมิได้ประสงค์ที่จะต้องเป็นระดับเชี่ยวชาญทุกคนดังเช่นสายงานแพทย์ เพียงเพื่อให้พิจารณาปรับตำแหน่งหัวหน้าพยาบาล (พยาบาลวิชาชีพ ๘ วช.) ในส่วนที่ยังมิได้ดำเนินการในเรื่องโรงพยาบาลชุมชนซึ่งมีเพียงโรงพยาบาลละ ๑ ตำแหน่ง ให้ครบถ้วนเท่านั้น นอกจากนี้ การที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือขอให้ส่วนราชการในสังกัดระงับการใช้ตำแหน่งว่าง เพื่อนำตำแหน่งว่างดังกล่าวมาใช้บรรจุแต่งตั้งนักเรียนทุนของรัฐบาลในสายงานแพทย์ และทันตแพทย์ ก็เป็นการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อบุคลากรตำแหน่งสายงานอื่นที่ทำหน้าที่ให้บริการสาธารณสุข

๕.๒ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

คณะอนุกรรมการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม จึงมีมติให้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีแนวทางในการปฏิบัติให้เท่าเทียมกันทั่วประเทศ และให้สอดคล้องกับมิติด้านสิทธิและเสรีภาพ ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพันธกรณีระหว่างประเทศ ที่ให้การคุ้มครองและรับรองไว้ดังนี้

๑. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (สำนักงาน ก.พ.) ควรมีการทบทวนปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำหนดตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นของทุกสายงาน ให้เป็นไปตามแนวทางที่ก่อให้เกิดความเป็นธรรม โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของสาขาวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อให้มีแนวทางในการปฏิบัติต่อบุคคลที่เท่าเทียมกัน ในเรื่องของความก้าวหน้าในการทำงานของบุคคล

๒. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขควรมีการเสนอการขออัตราเพิ่มใหม่ไปยังสำนักงาน ก.พ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดอัตราว่างในระยะยาว ที่ต้องบรรจุแพทย์ ทันตแพทย์ และพยาบาล ซึ่งเป็นนักเรียนทุนรัฐบาลที่เป็นคู่สัญญาชดใช้ทุน เพื่อให้มีความชัดเจนและเป็นการรองรับในการ

บรรจุนักเรียนทุนของกระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งเป็นการป้องกันมิให้เกิดผลกระทบต่อสายงานอื่นที่ให้บริการสาธารณสุข ที่ต้องใช้ตำแหน่งว่างที่มีเงินมายุบรวมจากการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งที่ ก.พ. กำหนด

๓. คณะรัฐมนตรีควรมีนโยบายให้สำนักงาน ก.พ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาภาพรวมของประเทศในการบริหารงบประมาณด้านบุคลากรของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีความสำคัญในด้านการให้บริการด้านสุขภาพ การศึกษา และการสาธารณสุข เป็นต้น เพื่อให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อบุคคลที่ก่อให้เกิดความเป็นธรรม เนื่องจากในวิชาชีพต่าง ๆ ก็มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ และประการสำคัญ สำนักงาน ก.พ. เป็นหน่วยงานที่ดูแลด้านการบริหารกำลังคนภาครัฐ และเป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลข้าราชการพลเรือน เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาในภาพรวมของประเทศ และเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงานในด้านความก้าวหน้าของแต่ละวิชาชีพ จึงควรมีการพิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์การกำหนดตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น เพื่อมิให้เกิดการลักลั่นในกระทรวง ทบวง กรม ต่าง ๆ

๖. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในคราวประชุม ครั้งที่ ๒๓/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๔ พิจารณาแล้วมีความเห็นสอดคล้องกับความเห็นคณะอนุกรรมการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม โดยให้มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข และคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายข้างต้นต่อไป

๗. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงมีมติเห็นชอบด้วยกับความเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของคณะอนุกรรมการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม และมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอทราบและติดตามผลการดำเนินการตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายข้างต้นเพื่อประเมินผลต่อไป

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/๖๒๗

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๓ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง ผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ สม ๐๐๐๓/๑๓๙
ลงวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๕

ตามที่ได้เสนอเรื่อง ผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ขอให้กระทรวงสาธารณสุขและสำนักงาน ก.พ. เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีก่อน ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ประมาณการว่าจะมีการนำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีในวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวะวิลาส)
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖
โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๗๑๙๓
www.cabinet.thaigov.go.th

การปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม กรณีสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนกำหนดปรับปรุงตำแหน่งของบุคลากรทางสาธารณสุขที่ไม่เท่าเทียมกัน

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๕/๗๖๕๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง ผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ สม ๐๐๐๓/๑๓๙ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุข ที่ สธ ๐๒๐๑.๐๓๒/๓๘๕ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕
๒. สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๘.๓.๓/๕๗ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๕

ตามที่ได้เรื่อง ผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงสาธารณสุขและสำนักงาน ก.พ. ได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ลงมติว่า

๑. รับทราบข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (เรื่อง การปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม กรณีสำนักงาน ก.พ. กำหนดปรับปรุงตำแหน่งของพยาบาลและแพทย์ไม่เท่าเทียมกัน) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเสนอ และให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งความเห็นของสำนักงาน ก.พ. (ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๘.๓.๓/๕๗ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๕) ให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบด้วย

๒. มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (นายยงยุทธ วิชัยดิษฐ) และสำนักงาน ก.พ. รับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ไปพิจารณาดำเนินการในภาพรวมของประเทศ ทั้งนี้ หากเรื่องใดมีความจำเป็นเร่งด่วนก็ให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีโดยเร็วต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งให้รองนายกรัฐมนตรี (นายยงยุทธ วิชัยดิษฐ) กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงาน ก.พ. ทราบด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นายศิริ เลิศธรรมเทวี)
ที่ปรึกษาประจำสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๔๔๑
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖
www.cabinet.thaigov.go.th

ที่ สธ ๐๒๐๑.๐๓๒/๓๘๕

กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง ผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๖๑๘ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน เรื่องการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ซึ่งผู้ร้องเห็นว่าเป็นการเลือกปฏิบัติ ทั้งนี้ สำนักงาน ก.พ.ควรให้การกำหนดตำแหน่งสูงขึ้นเป็นไปอย่างเท่าเทียมกันทุกสายงานและควรมีการทบทวนการออกระเบียบปฏิบัติที่สามารถปฏิบัติได้จริงโดยขอให้กระทรวงสาธารณสุขเสนอความเห็นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ซึ่งประมาณการว่าจะมีการนำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรี ในวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงสาธารณสุข ขอเสนอความเห็นเพิ่มเติมจากข้อมูลที่ได้นำเรียนไปแล้ว เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๔ กล่าวคือ ข้อเท็จจริงปรากฏว่าตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ เป็นต้นมา ก.พ. มิได้กำหนดตำแหน่งเพิ่มใหม่ให้กับกระทรวงสาธารณสุขเลย โดยให้กระทรวงสาธารณสุขบริหารจัดการตำแหน่งว่างรวมกับตำแหน่งคืนเกษียณแต่ละปีมาใช้บรรจุแต่งตั้ง โดยเฉพาะในปี ๒๕๕๔ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขประสบปัญหาไม่มีตำแหน่งว่างในสายงานทุน สำหรับบรรจุแพทย์ ทันตแพทย์ และเภสัชกร คู่สัญญา และเงื่อนไขของคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนภาครัฐ (คปร.) ให้สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขนำตำแหน่งว่างทั้งหมดที่มีอยู่มาใช้ก่อน จึงจำเป็นต้องนำตำแหน่งว่างในสายงานอื่นมาปรับปรุงกำหนดตำแหน่งเพื่อบรรจุนักเรียนทุนแพทย์ ทันตแพทย์ และเภสัชกร ซึ่งในประเด็นนี้สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขมีข้อสังเกตว่าโดยข้อเท็จจริงของกระทรวงสาธารณสุขกับกระทรวงอื่นมีความแตกต่างกัน เนื่องจากกระทรวงสาธารณสุขมีลูกจ้างที่จ้างไว้ด้วยเงินบำรุงจำนวนมาก โดยเฉพาะในสายงานที่กระทรวงสาธารณสุขขาดแคลน ได้แก่ พยาบาลวิชาชีพ นักเทคนิคการแพทย์ นักกายภาพบำบัด เจ้าพนักงานสาธารณสุข เป็นต้น ซึ่งควรที่จะได้รับการบรรจุเมื่อสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขมีตำแหน่งว่างแต่ด้วยเหตุผลที่ต้องดำเนินการตามมติที่ ก.พ. กำหนด จึงทำให้ต้องนำตำแหน่งว่างในสายงานอื่น ๆ มาปรับปรุงกำหนดตำแหน่งเพื่อบรรจุนักเรียนทุนรัฐบาลดังกล่าว เป็นผลให้ผู้ที่ได้รับการจ้างไว้ขาดโอกาสที่จะได้รับการบรรจุเข้ารับราชการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิทยา บุรณศิริ)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

สำนักงานปลัดกระทรวง
สำนักบริหารกลาง
กลุ่มบริหารงานบุคคล
โทร. ๐ ๒๕๙๐ ๑๓๔๑
โทรสาร ๐ ๒๕๙๐ ๑๓๕๕

ที่ นร ๑๐๐๘.๓.๓/๕๗

สำนักงาน ก.พ.
ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง ผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๖๑๙ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอให้สำนักงาน ก.พ. พิจารณาเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ในกรณีที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เสนอเรื่องผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ตามที่มีผู้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่า ก.พ. เลือกปฏิบัติในกรณีที่มีมติให้ปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งนายแพทย์ที่ปฏิบัติงานให้บริการสุขภาพในสถานบริการสุขภาพเป็นตำแหน่งนายแพทย์ระดับเชี่ยวชาญได้ทุกตำแหน่ง โดยไม่ต้องนำตำแหน่งว่างมายุบรวม แต่ไม่ครอบคลุมถึงตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีความเห็นในกรณีนี้ ดังนี้

๑. สำนักงาน ก.พ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาภาพรวมของประเทศในการบริหารงบประมาณด้านบุคลากรของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีความสำคัญในด้านการให้บริการสุขภาพ การศึกษา การสาธารณสุข เป็นต้น เพื่อให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันและเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อบุคคลที่ก่อให้เกิดความเป็นธรรม เนื่องจากวิชาชีพต่าง ๆ มีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ

๒. สำนักงาน ก.พ. ในฐานะหน่วยงานที่ดูแลด้านการบริหารกำลังคนภาครัฐและเป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลข้าราชการพลเรือน ควรพิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์การกำหนดตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้น เพื่อมิให้เกิดความลักลั่นในกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาในภาพรวมของประเทศ และเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้ปฏิบัติงานในด้านความก้าวหน้าของแต่ละวิชาชีพ
ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงาน ก.พ. พิจารณาแล้ว ขอเรียนชี้แจงดังนี้

๑. มติ ก.พ. ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ เห็นชอบแนวทางการควบคุมค่าใช้จ่ายด้านบุคคลภาครัฐ เพื่ออนุวัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๕ และวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ โดยกำหนดแนวทางปฏิบัติสำหรับการกำหนดตำแหน่งเป็นระดับสูงขึ้น โดยให้ส่วนราชการสามารถบริหารอัตรากำลังและค่าใช้จ่ายด้านบุคคลภาครัฐได้เองอย่างคล่องตัว ด้วยการพิจารณานำตำแหน่งว่างมายุบรวมเพื่อกำหนดเป็นระดับที่สูงขึ้น โดยคำนวณจากค่าตอบแทนเฉลี่ยของตำแหน่งที่นำมายุบจะต้องครอบคลุมค่าตอบแทนเฉลี่ยที่เพิ่มสูงขึ้นจากการกำหนดตำแหน่งนั้น เพื่อควบคุมมิให้งบประมาณด้าน

/บุคคล...

บุคคลของรัฐในภาพรวมมีสัดส่วนที่เพิ่มสูงขึ้นเกินกว่าร้อยละ ๔๐ ของงบประมาณรายจ่าย เพื่อมิให้เป็นภาระด้านงบประมาณของประเทศ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังกล่าว ก.พ. กำหนดให้ทุกส่วนราชการถือปฏิบัติ มิได้เป็นการเลือกปฏิบัติเฉพาะตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง หรือส่วนราชการใดส่วนราชการหนึ่งแต่ประการใด

๒. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๗ บัญญัติว่า "ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญจะมีในส่วนราชการใด จำนวนเท่าใด และเป็นตำแหน่งประเภทใด สายงานใด ระดับใด ให้เป็นไปตามที่ อ.ก.พ. กระทรวงกำหนด โดยการกำหนดตำแหน่งต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความไม่ซ้ำซ้อนและประหยัดเป็นหลัก ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ ก.พ. กำหนด และต้องเป็นไปตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งตามมาตรา ๔๘" ซึ่ง ก.พ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดตำแหน่งไว้ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๑๗ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๒ โดยยึดหลักการดังกล่าวและการกำหนดว่าตำแหน่งใดควรเป็นตำแหน่งระดับใด จะต้องมีการประเมินคุณภาพงานของตำแหน่ง ทั้งในเรื่องภาระงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ และความยุ่งยากของงาน ทั้งนี้ การกำหนดตำแหน่งใดที่มีผลทำให้ค่าใช้จ่ายด้านบุคคลของส่วนราชการเพิ่มขึ้น ส่วนราชการจะต้องนำตำแหน่งว่างที่มีเงินมายุบเลิกให้ครอบคลุมค่าตอบแทนเฉลี่ยที่เพิ่มสูงขึ้นจากการกำหนดตำแหน่งนั้น

๓. กระทรวงสาธารณสุขมีคำขอให้ ก.พ. พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดตำแหน่งนายแพทย์ที่ปฏิบัติงานให้บริการสุขภาพในสถานบริการสุขภาพ ให้เป็นระดับเชี่ยวชาญได้ทุกตำแหน่ง เนื่องจากเป็นตำแหน่งหลักของกระทรวงสาธารณสุขที่มีความขาดแคลน มีอัตราการสูญเสียสูง ซึ่งเมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงถึงการขาดแคลนกำลังคนด้านสุขภาพในสถานบริการสุขภาพโดยเฉพาะแพทย์ถือเป็นบุคลากรหลักของการรักษาและฟื้นฟูสุขภาพของประชาชนให้มีสุขภาพอนามัยที่ดี แต่เป็นตำแหน่งที่มีปัญหาขาดแคลนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นสายอาชีพที่มีทางเลือกในการประกอบอาชีพที่กว้างกว่าสายอาชีพอื่น ประกอบกับมีปัญหาการถูกฟ้องร้องจากผู้รับบริการทางการแพทย์ และประชาชนส่วนใหญ่โดยเฉพาะในชนบทยังต้องพึ่งบริการของรัฐ และเมื่อพิจารณาถึงคุณภาพงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ คุณภาพและความยุ่งยากของงานของตำแหน่งนายแพทย์ที่ปฏิบัติงานในสถานบริการสุขภาพที่ถือว่าการปฏิบัติงานต้องใช้ความรู้ ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญที่สูง เกี่ยวข้องกับชีวิตของคน ก.พ. จึงเห็นชอบให้กำหนดระดับตำแหน่งของตำแหน่งนายแพทย์ที่ปฏิบัติงานในสถานบริการสุขภาพ เป็นนายแพทย์ระดับปฏิบัติการ หรือชำนาญการ หรือชำนาญการพิเศษ หรือเชี่ยวชาญ ได้ทุกตำแหน่ง โดยไม่ต้องนำตำแหน่งว่างที่มีเงินมายุบรวม ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดตำแหน่งดังกล่าวไม่รวมถึงนายแพทย์ที่ปฏิบัติงานอื่นที่มิใช่การให้บริการด้านสุขภาพ

๔. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๘/ว ๒๖ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๔ แจ้งมติ ก.พ. เห็นชอบให้ส่วนราชการสามารถกำหนดตำแหน่งภายในกรอบมูลค่ารวมของตำแหน่งตามโครงสร้างของส่วนราชการ ซึ่งมีผลให้ส่วนราชการสามารถปรับเพิ่มลดจำนวนและระดับตำแหน่งได้ภายในกรอบมูลค่ารวมของตำแหน่ง ซึ่งกำหนดจากผลรวมของค่าตอบแทนเฉลี่ยของตำแหน่งที่นำมาปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งในแต่ละครั้ง ในกรณีที่มีค่าตอบแทนเฉลี่ยของตำแหน่งที่เหลือจากการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งของ

/ส่วนราชการ...

ส่วนราชการในกระทรวง อ.ก.พ.กระทรวงสามารถนำค่าตอบแทนเฉลี่ยที่เหลืออยู่ดังกล่าวไปใช้ในการกำหนดตำแหน่งของส่วนราชการในกระทรวงในครั้งต่อ ๆ ไปได้ อันเป็นแนวทางหนึ่งเพื่อผ่อนคลายให้กระทรวงสามารถบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการต่าง ๆ ในสังกัดให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว และสามารถใช้ประโยชน์จากจำนวนและระดับตำแหน่งที่อยู่ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

๕. สำนักงาน ก.พ. อยู่ระหว่างการพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดตำแหน่งในประเด็นอื่น ๆ นอกเหนือจากการกำหนดตำแหน่งภายในกรอบมูลค่ารวมของตำแหน่งดังกล่าวในข้อ ๔ เพื่อให้การกำหนดตำแหน่งในทุกส่วนราชการมีความยืดหยุ่น คล่องตัวยิ่งขึ้น สำหรับการผ่อนคลายหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดตำแหน่งเฉพาะกรณีนั้น หากส่วนราชการพิจารณาว่ามีเหตุผลความจำเป็นก็สามารถเสนอคำขอให้ ก.พ. พิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายนนทิกร กาญจนะจิตรา)
เลขาธิการ ก.พ.

สำนักพัฒนาระบบจำแนกตำแหน่งและค่าตอบแทน
กลุ่มกระทรวงที่ ๔ (กระทรวงสาธารณสุข)
โทร. ๐ ๒๕๔๗ ๑๐๐๐ ต่อ ๘๑๒๗
โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๑๔๓๙

สำเนาถูกต้อง

(นางสาววรรณี ตั้งอารมณ์มั่น)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

แม้เราจะมีความแตกต่างทางเชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา
หรือความคิด แต่เราทุกคนมีความเป็นมนุษย์เหมือนกัน
จึงควรปฏิบัติต่อกันด้วยไมตรีจิต เหมือนพี่น้อง โดยไม่มีการแบ่งแยก

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ ๒

ภาคผนวก

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
National Human Rights Commission of Thailand

ประกาศ

แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่วุฒิสภาได้ลงมติเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ให้ความเห็นชอบผู้ซึ่งมีความรู้ หรือประสบการณ์ด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นที่ประจักษ์ ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้แทนจากองค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนด้วย จำนวนเจ็ดคน ให้เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและบุคคลทั้งเจ็ดคนได้ประชุมเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแล้ว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๕๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำแนะนำของวุฒิสภา ดังต่อไปนี้

๑. นางอมรา พงศาพิชญ์	เป็นประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๒. นายแท้จริง ศิริพานิช	เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๓. นายนิรันดร์ พิทักษ์วัชระ	เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๔. นายปรีญญา ศิริสารการ	เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๕. นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์	เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๖. พลตำรวจเอก...

การปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม กรณีสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนกำหนดปรับปรุงตำแหน่งของบุคลากรทางสาธารณสุขที่ไม่เท่าเทียมกัน

๖. พลตำรวจเอก วันชัย ศรีนวลนัด เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๗. นางวิสา เบ็ญจะมโน เป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๒

เป็นปีที่ ๖๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(นายประสพสุข บุญเดช)

ประธานวุฒิสภา

การปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม กรณีสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนกำหนดปรับปรุงตำแหน่งของบุคลากรทางสาธารณสุขที่ไม่เท่าเทียมกัน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๖ และมาตรา ๒๕๗ และพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกหกคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งมีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นที่ประจักษ์ มีวาระการดำรงตำแหน่งหกปี และดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว โดยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าว เพื่อดำเนินการในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอ ให้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป
๒. เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่เห็นชอบตามที่มีผู้ร้องเรียนว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ
๓. เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลปกครอง ในกรณีที่เห็นชอบตามที่มีผู้ร้องเรียนว่า กฎ คำสั่ง หรือการกระทำอื่นใดในทางปกครองกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง
๔. ฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแทนผู้เสียหาย เมื่อได้รับการร้องขอจากผู้เสียหายและเป็นกรณีที่เห็นสมควรเพื่อแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นส่วนรวม ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ
๕. เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย และกฎ ต่อรัฐสภาหรือคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
๖. ส่งเสริมการเคารพและปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ
๗. ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน
๘. ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์การเอกชน และองค์การอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน
๙. จัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนภายในประเทศ และเสนอต่อรัฐสภา
๑๐. ประเมินผลและจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อรัฐสภา
๑๑. เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา ในกรณีที่ประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีสนธิสัญญาเกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
๑๒. อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

คำสั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ที่ ๓๔ / ๒๕๕๗
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม

ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๔ ได้รับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคบรรดาที่ชนชาวไทยเคยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทยในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีอยู่แล้ว ประกอบกับพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าว เพื่อดำเนินการให้ถูกต้องและเป็นธรรมตามอำนาจหน้าที่ ในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอให้รายงานต่อนายกรัฐมนตรีและรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป รวมทั้งเสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับต่อรัฐสภา หรือคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนบรรลุผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญและกฎหมายข้างต้น อาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕ (๙) และมาตรา ๒๖ วรรคสาม ประกอบกับมติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุมด้านบริหาร ครั้งที่ ๓๐/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๗ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์	ประธานอนุกรรมการ
๑.๒ นายเสริมเกียรติ วรดิษฐ์	รองประธานอนุกรรมการ คนที่ ๑
๑.๓ นายขจัดภัย บุรุษพัฒน์	รองประธานอนุกรรมการ คนที่ ๒
๑.๔ นายวิจิตร วิชัยสาร	รองประธานอนุกรรมการ คนที่ ๓
๑.๕ นางขนิษฐา โตโพธิ์ไทย	อนุกรรมการ
๑.๖ นายสาโรช นักเบศร์	อนุกรรมการ
๑.๗ นายอำนาจ คลังพหล	อนุกรรมการ
๑.๘ นายอิทธิกร ขำเดช	อนุกรรมการ
๑.๙ นายวรเทพ สกุลพิชัยรัตน์	อนุกรรมการ

๑.๑๐ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑.๑๑ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๒ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๓ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๑.๑๔ เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	ผู้ช่วยเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ ตรวจสอบการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไข

๒.๒ ปฏิบัติการยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเรียนรู้ การจัดการความรู้ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในค่านิยมด้านสิทธิมนุษยชนแก่ภาคีเครือข่ายและสังคมสาธารณะ

๒.๓ ไกล่เกลี่ยบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้คู่กรณีทำความตกลงในการประนีประนอมหรือระงับข้อพิพาทและแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน พร้อมจัดทำข้อตกลง

๒.๔ เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ต่อรัฐสภา หรือคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๒.๕ ศึกษา ประเมิน วิเคราะห์ปัญหาสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน และเสนอแนะวิธีการหรือแนวทางแก้ไขปัญหา รวมทั้งจัดทำรายงานผลการศึกษาปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน

๒.๖ ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน

๒.๗ ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์การเอกชน และองค์การอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน

๒.๘ การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะอนุกรรมการ อาจเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิให้ความเห็นประกอบการพิจารณาเป็นครั้งคราว

๒.๙ รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเพื่อพิจารณาต่อไป

๒.๑๐ ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมอบหมาย

๒.๑๑ แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ จนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง

สั่ง ณ วันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗

(ศาสตราจารย์อมรา พงศาพิชญ์)
ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

รูปทรงดอกบัว

คือ ความมีคุณธรรม ความเอื้ออาทรระหว่างเพื่อนมนุษย์
อันเป็นจริยวัตรอันดีงามของคนไทย

รูปคนล้อมเป็นวงกลม

คือ การสร้างพลังความร่วมมือกับทุกภาคส่วนของสังคม
เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชนให้เป็นส่วนสำคัญ
ในกระบวนการพัฒนาประเทศ

รูปมือ

คือ การร่วมมือกับทุกภาคส่วนของสังคมทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ
ในการโอบอุ้มคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ
ด้วยหลักแห่งความเสมอภาค และภราดรภาพ

สีน้ำเงิน

คือ สีของความเชื่อมั่นของประชาชนและทุกภาคส่วนของสังคม

คือ ความมุ่งมั่น อดทนในการทำงานเพื่อประชาชน

คือ ความสามัคคี และการประสานพลังอย่างหนักแน่นจากทุกภาคส่วนของสังคม
เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย

การร้องเรียนเมื่อถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

ผู้ร้อง ได้แก่
- ผู้ถูกละเมิด หรือผู้แทน
- ผู้พบเห็นการละเมิด

ร้องเรียนมายัง
- สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- กรรมการฯ คนใดคนหนึ่ง
- องค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนที่คณะกรรมการฯ กำหนด

สถานที่ติดต่อ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
๕ ธันวาคม ๒๕๕๐
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖-๗
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๓๘๐๐
๐ ๒๑๔๑ ๓๙๐๐
โทรสาร ๐ ๒๑๔๑ ๙๕๗๕
สายด่วน ๑๓๗๗
E-mail : help@nhrc.or.th
Homepage : www.nhrc.or.th

ร้องเรียนโดย
- ทางจดหมาย
- ทางโทรศัพท์
- ด้วยตนเอง ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- ทางโทรสาร
- ส่งข้อความทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) หรือสื่ออื่นๆ

ร้องเรียนโดยระบุ
- ชื่อ ที่อยู่ของผู้ร้องเรียน หรือผู้ทำการแทน ที่สามารถติดต่อกลับได้
- ชื่อ ที่อยู่ บุคคลหรือหน่วยงานที่เป็นผู้ละเมิด
- รายละเอียดการกระทำ หรือเหตุการณ์ที่มีการละเมิด

กระบวนการตรวจสอบเรื่องร้องเรียน

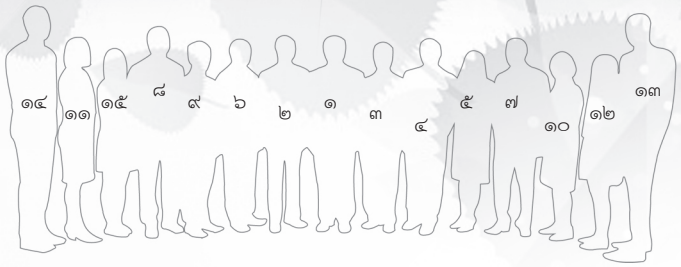

คณะอนุกรรมการสิทธิมนุษยชนด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม

๑. นายไพบูลย์	วราหะไพฑูรย์	*ประธานอนุกรรมการ*
๒. นายเสริมเกียรติ	วรดิษฐ์	*รองประธานอนุกรรมการ คนที่ ๑*
๓. นายขจัดภัย	บุรุษพัฒน์	*รองประธานอนุกรรมการ คนที่ ๒*
๔. นายวิจิตร	วิชัยสาร	*รองประธานอนุกรรมการ คนที่ ๓*
๕. นางขนิษฐา	โตโพธิ์ไทย	*อนุกรรมการ*
๖. นายสาโรช	นักเบศร์	*อนุกรรมการ*
๗. นายอำนาจ	คลังพหล	*อนุกรรมการ*
๘. นายอิทธิกร	ขำเดช	*อนุกรรมการ*
๙. นายวรเทพ	สกุลพิชัยรัตน์	*อนุกรรมการ*
๑๐. นางสาวลดาพร	เผ่าเหลืองทอง	*อนุกรรมการและเลขานุการ*
๑๑. นางสาวกชามาศ	ฐาปนโสภณ	*ผู้ช่วยเลขานุการ*
๑๒. นางสาวมณีรัตน์	อ่อนบุญ	*ผู้ช่วยเลขานุการ*
๑๓. ว่าที่ ร.ต. สุทธิพงษ์	ปราบปราม	*ผู้ช่วยเลขานุการ*
๑๔. นายณพงศ์	มาลีหอม	*เจ้าหน้าที่สิทธิมนุษยชน*
๑๕. นางสาวไอริณ	นาคปานเสือ	*งานธุรการด้านการสืบสวนและตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน*

หนังสือชุด สิทธิมนุษยชนด้านกฎหมายและการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม

“ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล เป็นคุณค่าในวิถีชีวิตสิทธิมนุษยชน ที่ต้องส่งเสริม ปกป้อง และคุ้มครอง”

ไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖ และ ๗ ถนนแจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๓๘๐๐ ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๐๐ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๗๕